

15 kwietnia 2016 r.

**DEKLARACJA ZAPROPONOWANA PRZEZ
MARSZAŁKA SEJMU RP
„EUROPA SOLIDARNYCH PAŃSTW”
Bezpieczeństwo, granice, odnowione instytucje**

Inspirowani chrześcijańskim dziedzictwem Europy, z którego wynikają prawa człowieka, wolność, demokracja, równość, państwo prawa, realizowane we współczesnych suwerennych państwach członkowskich Unii Europejskiej, chcemy dziś podjąć dyskusję o jej obecnym i przyszłym kształcie.

Solidarność równych, wolnych i suwerennych narodów, pokój i współpraca z sąsiadami, demokratyczne rządy – muszą być fundamentem współistnienia państw europejskich. Czas, by dobre doświadczenia wynikające z działań NATO i Wspólnot Europejskich znalazły zastosowanie w Europie dnia dzisiejszego. Kraje Środkowej Europy, które dołączyły do struktur demokratycznego Zachodu po rozpadzie bloku sowieckiego wiązały, w szczególności z UE, wielkie nadzieje. Pozostają one w dużej mierze niespełnione.

Problemy, z którymi borykają się dzisiaj narody europejskie są inne niż u początków integracji, czy u końca zimnej wojny. Co więcej, Unia Europejska przeżywa największy kryzys od początku swego istnienia. Strefa Euro okazała się konstrukcją, przynoszącą nie tylko trwałe korzyści jej twórcom, ale także wyraźne szkody. Masowy napływ emigrantów powoduje zamykanie kolejnych granic i pęknięcia w systemie Schengen, a nasilające się ataki terrorystyczne w państwach członkowskich UE zdają się nieść ze sobą wymiar cywilizacyjny. Narasta zatem niepokój nie tylko o gospodarczą przyszłość Europy, ale przede wszystkim o bezpieczeństwo tych narodów, które Europę współtworzą.

Państwa europejskie stają dzisiaj przed wyzwaniem ponownego uregulowania swoich wzajemnych relacji. Ich fundamentem powinna być wola narodów wyrażona w demokratyczny sposób oraz takie ułożenie wzajemnych stosunków, które będzie sprzyjać wolności, tej indywidualnej i tej gospodarczej.

Podstawą współistnienia i współpracy w Europie powinny być suwerenność państw narodowych, solidarność i równość wszystkich narodów, respektowanie praw człowieka, demokracja i państwo prawa. To na gruncie tych zasad powinny stać wszystkie instytucje europejskie. Ich obowiązkiem powinno być kierowanie się zasadą pomocniczości w stosunku do narodów zamieszkujących nasz kontynent, sprzyjanie wolności na rzecz rozwoju, umacnianie pluralizmu i różnorodności utrwalonej historycznie w Europie oraz likwidacja czynników zagrażających bezpieczeństwu mieszkańców państw europejskich. Niezbędnym jest odwołanie się do jasnych, a przede wszystkim

jednoznacznych reguł dookreślających kompetencje instytucji unijnych, ostro zarysowujących granice ich oddziaływania w przestrzeń prawną państw członkowskich, a także precyzyjnych procedur opisujących tryb podejmowania przez nie decyzji. Niezbędnym jest także stworzenie mechanizmów prawnych mających charakter antylobbystyczny. Takie działania przyczynią się do podniesienia legitymizacji wspólnych instytucji oraz rozszerzenia zaufania między członkami Unii Europejskiej.

Nadanie integracji europejskiej nowego kierunku polegającego na przekształceniu Unii Europejskiej w państwo federalne jest współcześnie zarówno nierealne, jak i błędne.

Celem reformy nie powinno być zbudowanie państwa federalnego, lecz odnowa Unii Europejskiej jako organizacji międzynarodowej, służebnej wobec wspólnoty zrzeszającej suwerenne państwa narodowe. Przebudowa Unii Europejskiej w federację nie rozwiąże najważniejszych współczesnych problemów na kontynencie. Nie uwolni ani przedsiębiorczości, ani wolności gospodarczych w państwach członkowskich, lecz przyniesie wzrost biurokracji i nadmiar regulacji prawnych. Może także przyczynić się do wzrostu nastrojów i postaw radykalnych o orientacji antyeuropejskiej.

Uznając konieczność debaty o przyszłości Europy w miejsce postulatu „większej, pogłębionej integracji” proponujemy rozważanie koncepcji Europy solidarnych państw układających swe stosunki w obrębie UE wedle zasady: „wolni z wolnymi, równi z równymi”.